

УВОДНА РАЗМАТРАЊА

Право на живот означава се као врховно људско право или као најосновније од свих људских права.

Такав карактер овог права потврђује и чињеница да у оквиру основних људских права и слобода, гарантованих међународним документима (Универзална декларација о правима човјека, Европска конвенција о људским правима, Конвенција о кажњавању и спречавању злочина геноцида, Женевске конвенције о заштити жртава рата из 1949. године са допунским протоколима из 1965. године, Америчка конвенција о људским правима, Афричка повеља о правима човјека и народа) право на живот спада у групу апсолутно заштићених права, тј. оних права које државе не могу ни под којим условима укинути, нити ограничити без обзира на врсту ванредних околности у којима се нека држава може затећи, нпр. ратно стање или стање опште опасности које угрожава опстанак цијеле нације.

Доминантно мјесто права на живот у систему основних права и слобода човјека и грађанина, обезбијеђено је и уставним одредбама свих савремених држава, па и Уставом БиХ чланом 2 и Уставом РС чланом 11. На тај начин људски живот постаје универзална цивилизацијска вриједност чија кривичноправна заштита добија свој легитимитет и у националном и у међународном праву.

Кривичноправна заштита права на живот и тјелесни интегритет представља најзначајнији сегмент кривичноправне заштите у свим савременим кривичним законодавствима. То је посве разумљиво ако се има у виду да право на живот и тјелесни интегритет представља фундаментално и примарно људско право на којем се темеље и из којег се изводе сва остала човјекова права. С обзиром на то, могло би се рећи да је кривичноправна заштита овог права основ заштите свих других људских права, те је потпуно депласирано свако расправљање о било којем другом праву човјека ако правни поредак овом праву не обезбјеђује адекватну заштиту.

У остваривању кривичноправне заштите права на живот и тјелесни интегритет савремена законодавства успостављају такав систем који, без обзира на разлике које у том погледу постоје између појединих законодавстава, у готово свим земљама изражава исте основне тенденције и у основи испољава сличне карактеристике. У том погледу све инкриминације којима се штити живот и тјелесни интегритет човјека могу се класификовати у двије основне групе или скупине кривичних дјела. Прву, и свакако важнију групу чине оне инкриминације код којих су живот и тијело човјека примарни и искључиви објекат заштите, док другу групу, односно скупину чине оне инкриминације које се налазе у различитим главама кривичних законика и код којих примарни објекат заштите представљају неке друге индивидуалне или друштвене вриједности.

У том смислу ову заштиту поставља и КЗ РС који у Глави XVI под називом "Кривична дјела против живота и тијела" прописује само она кривична дјела која су уперена једино и искључиво против живота и тјелесног интегритета. Ријеч је о класичним и стандардним кривичним дјелима која, према криминолошкој типологији, спадају у тзв. природна кривична дјела (*delicta mala in se*) односно таква дјела која су то по својој суштини увијек била и која ће и убудуће изазивати најоштрију реакцију друштва.